

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5C/61/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214202882
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladislav Puškáš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2016:8214202882.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sudca Okresného súdu Bardejov JUDr. Vladislav Puškáš v právnej veci žalobcov 1/ M. B., rod. W., nar. X.X.XXXX, I.Á. XXX/XXX, XXX XX I., 2/ L. B., nar. XX.X.XXXX, I. XXX/XXX, XXX XX I., zastúpení JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., skráteneý názov VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpená ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, IČO: 36 857 513, o zdržanie sa výkonu záložného práva, dňa 10.8.2016 takto

rozhodol:

Žalobu žalobcov v celom rozsahu **z a m i e t a**.
Náhradu trov konania stranám **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia podanou žalobou žiadali žalovanému uložiť povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti číslo J. XXXXX-XX uzatvorenej medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie I., druh stavby rodinný dom, súpisné číslo: XXX na parcele CKN č. XXX/X a nehnuteľností zapísané na LV č. XXXX katastrálne územie Hažlín, parcela CKN XXX/X - orná pôda o výmere 411 m², parcela CKN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 332 m² a parcela CKN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 88 m², vklad povolený Správou katastra Bardejov pod Z. XXX/XX.

2. Žalobu žalobcovia odôvodňovali tak, že so žalovaným dňa 25.5.2009 uzavreli zmluvu o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. F. XXXXX-XX na sumu časť A/úveru 10.000 Eur, časť B/úveru vo výške 325,- Eur - úhrada výdavkov - nákladov CFH súvisiacich s poskytnutím úveru. Celková výška úveru bola 10.325,- Eur, pričom išlo o bezúčelový úver.

3. Na zabezpečenie predmetného úveru bola dňa 28.5.2009 uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k G. č. J. XXXXX-XX ktorej predmetom záložného práva bol záloh - nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie Hažlín, druh stavby rodinný dom, súpisné číslo: XXX na parcele CKN XXX/X - orná pôda o výmere 411 m², parcela CKN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 332 m² a parcela CKN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 88 m².

4. Úver splácali až do doby, kým sa nedostali do zlej finančnej situácie, a tak už neboli schopní hradiť splátky úveru.

5. Žalovaný listom zo dňa 4.11.2012 oznámil vyhlásenie splatnosti úveru s tým, že k tomuto dátumu je výška pohľadávky 10.210,72 Eur a poplatky a zmluvná pokuta 390,76 Eur.

6. Pre prípad, že žalobcovia nemajú možnosť dlh na úvere uhradiť v lehote 30 dní, žalovaný im odporučil nebankový subjekt Kredit Finance a SNreal Prešov, ktorý by za nich pohľadávku uhradil, čím by sa znova zadlžili.

7. Žalovaný listom zo dňa 24.2.2013 oznámil začatie výkonu záložného práva, s tým, že tento bude realizovaný formou verejnej dražby. Predmetné oznámenie bolo žalobkyni v 1. rade doručené dňa 4.4.2014.

8. Žalobcovia sú znepokojení, že sa výkon záložného práva má vykonať bez sudcu na pohľadávku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných podmienok a plnenie v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona.

9. Protiprávny stav vyvolaný začatím výkonu záložného práva sa týka najmä neprijateľných sankcií, ktoré sú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Taktiež nie je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby záložca bol zbavený svojho majetku, ktorý je preňho dôležitý (Stanková proti Slovenskej republike, ESLP). Existuje vhodnejšie riešenie, ktoré je súladné s princípom proporcionality a uspokojený by bol aj veriteľ.

10. Reálne hrozí, že sa vykoná záložné právo v rozpore s pravidlami verejného poriadku (bod 50 uznesenia SD EÚ C-76/10 Pohotovosť/Korčkovská). O výške pohľadávky rozhodne nie súd, ale podnikateľ a nútené postihnutie majetku vykoná nie súdny exekútor ale podnikateľ. Veriteľ sa snaží zjavne postihnúť majetok nad rámec skutočnej výšky dlhu.

11. Žalobcovia poukazujú na výšku dlhu, keď podľa oznámenia žalovaného dlh je vo výške 11.725,29 Eur a hodnota nehnuteľnosti stanovenej znalcom 53.500,- Eur. V rozhodnutí NS SR sp. zn. 6 SŽo 258/2009 z 19.4.2010 súd konštatoval: „o neprimeranosti zabezpečovanej pohľadávky k hodnote predmetu zabezpečenia, ktoré presahuje tzv. maximálne dovolenú hranicu krytia (140 % zabezpečenej pohľadávky)“.

12. Podľa viacerých prípadov zistených právnickými osobami zameranými na kolektívnu ochranu práv spotrebiteľov možno konštatovať, že úver je sofistikovaným mechanizmom, v dôsledku ktorého sú sociálne slabí a neskúsení spotrebiteľia zbavovaní svojich nehnuteľností vrátane obydlí za zjavne neprimeraných podmienok.

13. Záložná zmluva obsahuje možnosť výkonu záložného práva aj mimosúdne. Najmenej v tejto časti žalobcovia považujú zmluvu za neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Slovenský právny poriadok na rozdiel od vyspelejších demokracií dovoľuje vykonať záložné práva bez schválenia súdu či iného nezávislého tribunálu (§ 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka). Či sa siahne na majetky spotrebiteľov v miliónových hodnotách, o tom rozhoduje živnostník (veriteľ) a ďalší živnostník (dražobník) na objednávku prvého živnostníka dražbu aj vykoná. Teda nie súd ale živnostníci podľa slovenského právneho poriadku rozhodujú, či sa postihnú miliónové hodnoty spotrebiteľov, vrátane najdôležitejších vecí spojených s bývaním.

14. Žalobcovia tvrdia, že takáto právna úprava odporuje princípom práva Európskej únie. Na takýto vážny zásah v Rakúsku alebo Nemecku sa vyžaduje súhlas súdu. V Českej republike sudca odobruje výkon záložného práva tzv. zástavnou žalobou. Na Slovensku dlhodobo rezonujú až neľudské spôsoby výkonu záložného práva a najextrémnejšie situácie vznikajú tzv. „dobrovoľnými dražbami“, v ktorých ide od navrhovateľa cez dražobníka a notára všetkým o zisk a len na nich zostáva posúdenie primeranosti výkonu záložného práva. Obavy z nedostatku nestranného procesu výkonu záložného práva potvrdzujú aj medializované prípady.

15. Inštitút dobrovoľnej dražby je inštitútom, ktorý vo svojej podstate vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 v spojení s čl. 20 ústavy (ako je tomu aj v prejednávanej veci), a to bez akejkoľvek (preventívnej) ingerencie súdnej moci.

16. Záložca je tak počas celého konania záložného práva vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa, ktorého písomné vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky pre ktorú

sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť plní, na účely výkonu záložného práva funkciu „exekučného titulu“ s priamym dosahom na ústavné práva záložcu. Je otázne, podľa žalobcov, či takáto konštrukcia neodporuje základným súkromnoprávnym zásadám, najmä zásade rovnosti účastníkov súkromnoprávných vzťahov (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka) s dosahom na článok 20 Ústavy SR, kedy je vlastníckemu právu nadradené iné vecné právo vykonávané bez verifikácie oprávnenosti a dôvodnosti jeho výkonu zmocneným orgánom štátnej moci (súdom). Líniu ingerencie súdnej moci pri nútenom výkone súkromného práva podporuje aj ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva najmä k čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd v znení jeho dodatkových protokolov (napríklad rozsudok vo veci Paulič v. Chorvátsko z 1. marca 2010, rozsudok Novoselskij v. Ukrajina).

17. V ďalšej časti žaloby žalobcovia poukázali na nález Ústavného súdu ČR z 8. marca 2005 sp. zn. Pl. ÚS 47/04, ktorým ústavný súd zrušil ustanovenie § 36 ods. 2 českého zákona o verejných dražbách z dôvodu, že umožňovalo nútenú dražbu majetku bez toho, aby pohľadávka bola priznaná vykonateľným súdnym rozhodnutím alebo iným kvalifikovaným aktom poskytujúcim záruku vierohodnosti a kontrolovateľnosti. Ústavný súd skonštatoval, že otázky, ktoré v právnom štáte musí zodpovedať súd, zákon zveril do „rozhodovania“ živnostníka - dražobníka, pričom z tohto dôvodu je predmetná právna úprava nezlučiteľná s princípmi právneho štátu.

18. Postihnutie majetku výlučne súkromnými osobami - podnikateľmi sledujúcimi dosahovanie zisku takmer bez akejkoľvek verejno-právnej ochrany, v rozsahu, aký umožňuje slovenská právna úprava je diskutabilné aj vo svetle porovnateľných právnych poriadkov, ktoré na tak závažný zásah do vlastníctva vyžadujú rozhodnutie sudcu. Je ťažké si predstaviť ako záložný veriteľ a dražobník v jednej osobe môžu garantovať nezávislý a nestranný výkon záložného práva, ktorého nezávislú a nestrannú verifikáciu by inak garantoval súd.

19. Platná právna úprava mimosúdneho výkonu záložného práva je nežiaducim až spoločensky nebezpečným obchádzaním a spochybňovaním inštitútov núteného výkonu rozhodnutia, ktorého priebeh je garantovaný štátnomocenskou autoritou. V aplikačnej praxi mimosúdneho výkonu záložného práva dochádza často k popieraniu ochrany práv dlžníkov a porušovaniu ústavného princípu primeranosti. Pri naplnení ústavného princípu primeranosti musí byť pri výkone záložného práva dražba nad akúkoľvek pochybnosť inštitútom uspokojenia pohľadávky, ktorý má povahu ultima ratio.

20. Podľa žalobcov pri súčasnej právnej úprave mimosúdneho výkonu záložného práva absentuje akákoľvek preventívna súdna kontrola dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti výkonu záložného práva, ktorá by bola normatívnym pretavením základných hodnôt ústavného poriadku Slovenskej republiky. Súdna kontrola je pritom atribútom, ktorému nemôže byť vyčítané, že je iba na prospech záložcu (dlžníka), práve naopak preventívna súdna kontrola by umožnila zásadným spôsobom odstrániť aj právnu neistotu potenciálneho vydražiteľa v otázke nadobudnutia vlastníckeho práva, ak by nútený výkon záložného práva cez priznanie jeho dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti ešte pred jeho uskutočnením verifikovala nezávislá a nestranná súdna autorita.

21. Veriteľ má možnosť využiť iný spôsob eurokonformný výkonu záložného práva podľa tretej časti OSP a následnou exekúciou, v ktorej však platí princíp ochrany povinného na rozdiel od bezmocnosti, ak výkon záložného práva vykonávajú podnikatelia. Žalobcovia však prídu o nehnuteľnosť, ktorá má pre nich dôležitý význam. Pritom by nebol problém súhlasiť s výkonom záložného práva, ak by sa nevykonalo na uspokojenie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve v rozpore s cieľmi Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

22. Existujú pochybnosti o súlade vnútroštátnej právnej úpravy s právom Európskej únie. Vnútroštátne predpisy umožňujú veriteľovi bez judikovania výšky pohľadávky zo strany nestranného súdu vykonať záložné právo. Tak vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na nekalé podmienky (Oceáno C-240/98 až C244/98, Godard čl. 61) a veriteľ vymôže plnenie z neprijateľných podmienok. Obchádza sa tým dôležitý prvok práva Európskej únie - ex offa súdna kontrola zmluvných podmienok z hľadiska otázky, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

23. V predmetnej veci žalobcovia nepoznajú výšku nesplateného úveru a veriteľ sám stanovil výšku svojej pohľadávky. Občiansky zákonník umožňuje vykonať záložné právo tak, že veriteľ sám určí výšku dlhu. V krátkej lehote (30 dní; § 151 ods. 1 Občianskeho zákonníka) po oznámení výkonu záložného práva už veriteľovi nič nebráni, aby predal záloh dlžníka. Tak sa môže stať, že veriteľ do výšky dlhu zahrnie aj neprijateľné podmienky a nekontroluje to žiadny nezávislý súd, ktorý bez návrhu ex offio má zabrániť uspokojeniu pohľadávky z neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve. Ak súdny dvor v rozsudku C-618/10 Banc? Espanole judikoval rozpor španielskej zákonnej úpravy o platobných rozkazoch s právom EÚ pre nedostatok súdnej kontroly, o to väčšie pochybnosti vyvstávajú, ak niet žiadnej súdnej kontroly a plnenie z neprijateľných podmienok sa vymôže bez posúdenia veci sudcom.

24. V poslednej časti svojej žaloby žalobcovia poukázali na písomné pripomienky Európskej komisie v konaní Marinský, Marinská c/a Finanreal C-482/12 zo dňa 6.2.2013, podľa ktorých: „Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, akou je v prejednávanej veci § 151 j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok tak, že vykoná záložné právo predajom nehnuteľnosti aj napriek námietkam spotrebiteľa a bez posúdenia zmluvných podmienok súdom alebo iným nezávislým tribunálom.

25. Žalovaná strana vo svojom vyjadrení k žalobe žalobcov poukázala na skutočnosť, že výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou je voči žalobcom realizovaný na základe záložnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcami a žalovaným dňa 28.5.2009. Záložná zmluva čo do svojho obsahu (najmä ustanovenia v bode 6) de facto aj de iure predstavuje kogentné ustanovenia o záložnom práve podľa Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a preto už z princípu nemôže byť rozporná so zákonom.

26. Naopak, zákonodarca novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 106/2014 Z.z. veľmi jednoznačne určil spôsob výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou ako prípustný pre uspokojenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy. Je síce pravdou, že predmetné ustanovenie bolo do Občianskeho zákonníka zaradené až niekoľko rokov po vzniku zmluvného vzťahu medzi žalobcami a žalovaným, avšak v kontexte vývoja spotrebiteľskej legislatívy je nepochybne relevantné. Je totiž zrejmé, že zákonodarca sa inštitútom dobrovoľnej dražby v kontexte ochrany spotrebiteľa podrobne zaoberal a aj v novom ustanovení zakotvenom pre vyššiu ochranu spotrebiteľa naďalej výslovne umožnil realizáciu záložného práva týmto spôsobom.

27. Zákonodarca v Občianskom zákonníku a ani v iných právnych predpisoch špeciálny režim výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby pre spotrebiteľov nepredpokladá, a neustanovuje ani podmienku súhlasu, prípadne kontroly zo strany súdu. Naopak, plnohodnotná korekcia pre prípadné pochybenia vo výkone záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby je zákonodarcom zakotvená v ustanovení § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, v zmysle ktorého je možné domáhať sa určenia neplatnosti dražby súdom.

28. Požiadavka žalobcov, podľa ktorej by mal súd rozhodnúť o neplatnosti záložnej zmluvy z dôvodu a napriek skutočnosti, že zmluva žiadnym spôsobom nevybočuje z kogentných ustanovení Občianskeho zákonníka, prípadne iných právnych predpisov, je absurdná, pretože znamená rozhodnúť v absolútnom rozpore so všeobecne záväznými právnymi normami a úmyslom zákonodarcu.

29. Žaloba žalobcov sa zaoberá aj európskym kontextom úpravy záložného práva a jeho súladu so spotrebiteľským právom, pričom dosť tendenčne akcentuje len písomné pripomienky Európskej komisie vo veci Marinský, Marinská c/a Finanreal, vedenej pod sp. zn. C-482/12, ktorá sa vo svojom názore priklonila k názoru, ktorý zastávajú žalobcovia. Už menej však prijíma názory generálneho advokáta Nilsa Wahla v tejto veci zo dňa 21.11.2013, ktorý dospel k diametrálne odlišným záverom ako Európska komisia, pričom Súdnemu dvoru EÚ navrhol vyhlásiť otázku vo veci manželov Marinských súdom za neprípustnú. Prejudiciálne konanie inicioval Okresný súd Prešov, ktorý v reakcii na návrhy generálneho advokáta listom zo dňa 19.12.2014 zobral návrh na jeho začatie späť a predmetnú vec vymazal z registra.

30. V ďalšej časti svojho vyjadrenia k žalobe žalobcov žalovaný cituje rozsiahle časti zo stanoviska generálneho advokáta Nilsa Wahla vo veci ESD Marinský, Marinská c/a Finanreal sp. zn. C-482/12 so záverom, že právna úprava záložného práva v Slovenskej republike nie je žiadnym spôsobom v rozpore s európskym právom na ochranu spotrebiteľa. Zmluva o zriadení záložného práva vychádza zo znenia príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (v podstate ich kopíruje) a zákona o dobrovoľných dražbách. Tvrdenia žalobcov, údajne podporené európskou či inou judikatúrou, s ohľadom na právne závery generálneho advokáta v prípade Marinský, Marinská, nemajú opodstatnenie ani právny základ, a nie je daný žiadny (nie len naliehavý) právny záujem na vedení tohto sporu.

31. Na viacerých stranách žaloby žalobcovia poukazujú na (údajne všeobecnú prax) prepojenia záložných veriteľov a dražobníkov a s tým súvisiacu absenciu ich predstavy o garancii nezávislosti a nestrannosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Tieto tvrdenia žalobcov sú typickou ukážkou nepodložených domnienok. Platí totiž, že záložný veriteľ, ale najmä dražobník, sú povinní pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou postupovať podľa a v súlade s príslušnou právnou úpravou, pričom postup dražobníka podlieha a je preskúmateľný súdom podľa ustanovenia § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách prostredníctvom návrhu na neplatnosť dražby.

32. Neopodstatnené sú tiež konšpiračné úvahy o personálnom prepojení záložného veriteľa a dražobníka. Záložnému veriteľovi nič nebráni vybrať si v trhovom a konkurenčnom prostredí dražobníka, hoci aj opakovane, ktorý mu vyhovuje a ktorého služby považuje za najvhodnejšie.

33. Podľa žalovaného neobstojí argumentácia žalobcov o údajnej neprimeranosti pohľadávky k hodnote predmetu zabezpečenia odvolávajúc sa pritom na rozhodnutie NS SR zo dňa 19.4.2010 sp. zn. 6Sžo 258/2009, v ktorom súd konštatoval hodnotu premetu zabezpečenia presahujúcu 140 % zabezpečenej pohľadávky za neprimeranú, nakoľko presahuje tzv. maximálnu dovolenú hranicu krytia. Citované rozhodnutie NS SR bolo však vydané na základe iných skutkových a právnych okolností, ako je tomu v tomto prípade. Najvyšší súd prejednával zabezpečenie prostredníctvom záložného práva. Relevancia uvedeného rozdielu spočíva v skutočnosti, že pri zabezpečovanom prevode práva je postavenie veriteľa nepochybne silnejšie, pretože vylučuje konkurenciu akýchkoľvek iných veriteľov, no najmä na veriteľa je prenesené vlastnícke právo k celému zálohu. Za týchto okolností preto môže mať úvaha o prípustnej maximálnej hodnote krytia určitý význam, lebo faktická realizácia tohto zabezpečovacieho inštitútu môže mať za následok značne neprimeranú ujmu na majetkových právach pôvodného vlastníka zabezpečenej nehnuteľnosti, avšak pre prípad záložného práva nie je takáto predstava na mieste.

34. Vo vzťahu k záložnému právu požadovaného žalovaným pri zabezpečení jeho pohľadávky, žalovaný zdôrazňuje, že tento v žiadnom prípade nevyžaduje, aby hodnota predmetu zabezpečenia bola v neprimeranej výške k poskytovanému úveru. Za predpokladu, že žiadateľ o úver má vo vlastníctve len jednu nehnuteľnosť, ktorú si zvolí ako predmet záložného práva, žalovaný nemôže odmietnuť poskytnutie úveru len z dôvodu, že hodnota predmetu zabezpečenia presahuje výšku poskytnutého úveru a žiadať predmet zabezpečenia v nižšej hodnote. Poskytovanie úverov je predmetom činnosti žalovaného, ktoré ho na jej vykonávanie nielen oprávňuje, ale čiastočne aj zaväzuje.

35. Pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou nemôže dôjsť k neprimeranému zásahu do majetkových práv záložného dlžníka z dôvodu, že po uhradení pohľadávky sa celý ostávajúci speňažený výťažok vracia naspäť záložnému dlžníkovi. Z uvedeného logicky vyplýva, že aj keď je hodnota predmetu zabezpečenia vyššia ako zabezpečená pohľadávka, tak na rozsah výkonu záložného práva to nemá vplyv, pretože sa vždy uskutoční len vo veľkosti zabezpečenej pohľadávky, ktorú riadne a včas neuhradí samotný dlžník.

36. Žalovaný poukazuje tiež na skutočnosť, že tak výška zabezpečenej pohľadávky, ako aj hodnoty predmetu záložného práva sa v priebehu zmluvného vzťahu mení a určenie konkrétneho maximálne prípustného rozdielu je aj z tohto pohľadu absurdné. Navyše, vo všeobecnosti platí, že pre účely súkromnoprávných vzťahov je určovanie hraníc a prekážok kontraktualnej autonómii zmluvných strán považované za pomerne neštandardné a poväčšine aj nevhodné.

37. Žaloba ako celok nemôže obstáť, pretože je založená na nepresvedčivých dohadoch, nepodložených domnienkach a odkazoch na nerelevantné a nesúvisiace skutkové a právne pramene. Žalovaný preto navrhuje žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietnuť.

38. Písomným podaním zo dňa 13.5.2016 žalovaný svoje vyjadrenie k žalobe žalobcov doplnil. Podľa žalovaného od podania žaloby žalobcami v ich žalobnom návrhu došlo k zásadnému vývoju rozhodovacej praxe nielen slovenských súdov, ale aj Súdneho dvora Európskej únie. Spoločným menovateľom tohto vývoja je jednoznačný záver, že právne otázky prezentované žalobcami v ich žalobnom návrhu nie sú dôvodné a vo svojej podstate neprípustné. Žalovaný na dôkaz svojho tvrdenia predložil ako prílohu vyjadrenia rozhodnutia viacerých slovenských súdov (rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 8C 126/2014 spolu s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 32/2015, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 20C 182/2014, rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 12C 13/2014, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C 293/2015) i rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 10. septembra 2014 vo veci C-34/13 Monika Kušionová c/ a SMART Capital, a.s.

39. Podľa žalobcu z predložených rozhodnutí slovenských súdov vyplýva jednotný, v súčasnosti už konštantný záver o procesnej a hmotnoprávnej neprípustnosti žaloby v znení prezentovanom žalobcami. V predkladanom rozsudku Súdneho dvora EÚ sa následne nachádza hĺbková analýza prípustnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v kontexte smerníc zameraných na ochranu spotrebiteľa, pričom Súdny dvor vo výrokovej časti svojho rozhodnutia detailným právnym posúdením príslušnej slovenskej právnej úpravy odstraňuje pochybnosti prezentované žalobcami v ich žalobnom návrhu. Žalovaný má zato, že už len tieto rozhodnutia predstavujú dostatočný dôvod pre zamietnutie žaloby žalobcov.

40. Za jednu z najzásadnejších prekážok vyhovenia žalobe predstavuje podľa žalovaného už samotný petit, ktorým je predmet konania meritorne vymedzený. Petit v znení podľa žaloby je z procesnoprávneho a hmotnoprávneho hľadiska neprípustný a postačuje nanajvýš ako formulácia pre účely nariadenia predbežného opatrenia. Z vecnoprávneho charakteru záložného práva totiž vyplýva jeho pôsobnosť erga omnes. Z jeho akcesorickej povahy zároveň vyplýva závislosť od vzniku a trvania pohľadávky, ktorú má zabezpečiť. Záložné právo teda predpokladá existenciu platne vzniknutej pohľadávky, ku ktorej je právom akcesorickým a bez ktorej nemôže existovať (viď napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 29Cdo 563/2003-29). Ide o tzv. subsidiárny zdroj uspokojenia pohľadávky záložného veriteľa v prípade jej riadneho a včasného nesplácania dlžníkom. Obsahom záložného práva je oprávnenie veriteľa, aby záloh až do zročnosti zabezpečoval jeho pohľadávku, pričom záložca v dispozícii s predmetom záložného práva nie je obmedzený. Záložné právo má zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu.

41. Petit formulovaný žalobcami predpokladá uloženie povinnosti žalovanému, zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, teda zdržať sa realizácie uhradzovacej funkcie záložného práva. Pohľadávka žalovaného zabezpečená záložným právom, nebola riadne a včas splácaná, navyše v značnom rozsahu. Za daného stavu, nie je možné žalovanému uložiť povinnosť ako záložnému veriteľovi zdržať sa, bez akéhokoľvek časového obmedzenia, výkonu záložného práva, ktoré je podporným zdrojom uspokojenia existujúcej, dlhodobo a v značnom rozsahu nesplácanej pohľadávky. Nemožno pritom prehliadnuť skutočnosť, že záväzok žalobcov ako dlžníkov predstavoval ku dňu začatia výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou sumu presahujúcu 10.000,- Eur.

42. Za druhú, no nemenej zásadnú výhradu voči žalobnému návrhu žalobcov žalovaný považuje prekážku pre jeho formuláciu explicitne vyplývajúcu z kogentného ustanovenia § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka, ktoré žalobcami namietaný spôsob výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby žalovaným ako záložným veriteľom v záväzkovoprávnom vzťahu zo spotrebiteľskej zmluvy výslovne prikazuje. Vo vzťahu k žalovanému tak ide nielen o právo, no najmä o legálny príkaz na postup určitým, zákonom stanoveným spôsobom v prípade realizácie záložného práva zo spotrebiteľskej zmluvy.

43. Za prinajmenšom otáznou je treba považovať už len samotnú právomoc konajúceho súdu posudzovať prípustnosť a primeranosť použitia zmluvnej podmienky v prípade, ak táto odráža, resp. kopíruje kogentné zákonné alebo regulačné ustanovenie, pričom v tejto súvislosti žalovaný poukazuje na čl. 1 Smernice 93/13/EHS. Aj napriek skutočnosti, že slovenská transpozícia predmetnú výnimku z rozsahu kontroly neprijateľnosti štandardných podmienok v spotrebiteľských zmluvách neprevzala, zdá sa, že prevládajúca mienka odvodzuje, že klauzuly, ktoré kopírujú text právneho predpisu nie je možné podrobiť testu neprijateľnosti. Predmetný záver potvrdzuje aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, najmä

rozhodnutie vo veci C-451/11 Mohamed Azíz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya, Taragona i Manresa, podľa ktorého je referenčným kritériom neprimeraného znevýhodnenia spotrebiteľa miera, v akej sa zmluvná klauzula odchyľuje od zákona, z čoho vyplýva, že klauzula kopírujúca zákon nemôže byť neprijateľnou.

44. Hoci žalobcovia v petite žaloby určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa bodu 6.3.1 zmluvy o úvere, t. j. v časti o výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou nežiadajú, z ich žaloby vyplýva nepochybný zámer o dosiahnutie jej faktickej nepoužiteľnosti. Vo svojej podstate sa tak, ad absurdum, z praktických dôsledkov domáhajú určenia neprijateľnosti všeobecne záväzného zákonného ustanovenia § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka, hoci to robia dosť netypickou cestou domáhania sa „len“ zbavenia jej faktických účinkov. Podľa žalovaného ide o postup, ktorý nie je prípustný a na účely ochrany spotrebiteľa ani vhodný, čo predstavuje ďalší dôvod pre zamietnutie žaloby žalobcov.

45. Žalobcovia v žalobe prezentujú tiež argument spočívajúci v obave o stratu svojho obydla v prípade výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Je síce pravda, že pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou na nehnuteľnosť dochádza k jej vydraženiu, no zároveň platí, že celý výťažok z dražby (po uhradení nesplácaných záväzkov zabezpečeného dlžníka) sa hneď následne vrátiť naspäť k rukám pôvodného vlastníka tejto vydraženej nehnuteľnosti. Záložca tak síce stratí s najväčšou pravdepodobnosťou konkrétne obydlie, no z ostatku výťažku dražby si môže zabezpečiť nové, veľakrát vhodnejšie a primeranejšie svojim potrebám a zároveň zohľadňujúce potrebu splnenia záväzku voči zabezpečenému veriteľovi. V skutočnosti totiž výkon záložného práva predstavuje len reálne ekonomické vyrovnanie hodnoty plnení, ktoré si účastníci zmluvného vzťahu vzájomne poskytli, a na ktorých vrátenie sú beztak povinní za podmienok, ktoré si pre prípad nesplácania zabezpečenej pohľadávky na tento konkrétny účel dohodli. Záver o strate obydla následkom dobrovoľnej dražby žalovaný preto považuje v kontexte zo skôr uvedeným, za zjavne nepodložený a nepravdivý.

46. Žalovaný sa nestotožňuje ani so závermi žalobcov, podľa ktorého pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou dochádza k závažnému zásahu do ich ústavného práva vlastníť majetok (čl. 20 Ústavy SR) a práva na obydlie (čl. 21 Ústavy SR, žalobcami mylne uvádzaný ako článok 19 Ústavy SR). V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na fakt, že princíp ochrany spotrebiteľa nie je súčasťou ústavného poriadku Slovenskej republiky, pretože Ústava SR neobsahuje žiadnu pozitívnu úpravu v tomto smere.

47. Žalobcovia v žalobe akcentujú najmä ústavný význam práva na ochranu obydla a považujú ho za prednostné voči právu žalovaného na uhradenie pohľadávky. Tento názor ale žalovaný nepovažuje za dôvodný. Aj keď obydlie nepochybne zohráva dôležitú úlohu v osobnej, rodinnej aj spoločenskej realite každej fyzickej osoby, čo však neznamená, že obydliu možno bez ďalšieho priznať právnu kvalitu, ktorá nemá oporu v pozitívnom práve, nakoľko Ústava SR osobitné právo na obydlie neupravuje. Ústava SR chráni výlučne nedotknuteľnosť obydla, čo je však úplne odlišná právna kategória od osobitného práva na konkrétne obydlie tak, ako ho chápu žalobcovia. Zo žiadnych ústavnoprávných a medzinárodných noriem nie je možné odvodiť existenciu inštitucionálnej garancie, ktorá by vytvárala právo - garanciu na zotrvanie v určitom konkrétnom obydli. V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na interpretáciu čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, kde Európsky súd pre ľudské práva dospel k záveru, že efektívna ochrana súkromného života nemôže ísť tak ďaleko, aby zaisťovala každej rodine vlastný domov. Skutočnosť, že záloh tvorí obydlie záložcu nemôže samo o sebe predstavovať prekážku platného zriadenia záložného práva a teda ani jeho následnej realizácie. Žaloba je preto zjavne nedôvodná tiež v časti spájajúcej ochranu spotrebiteľa s ústavnoprávnymi garanciami ľudských práv a základných slobôd.

48. Vychádzajúc z obsahu žalobného návrhu možno za jeden z podstatných právnych otázok považovať pochybnosť o prípustnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v prípade, ak zmluvná dokumentácia, na základe ktorej sa má takýto spôsob realizácie záložného práva uskutočniť, obsahuje prípadne neprijateľné zmluvné podmienky. Uvedená otázka bola definitívne zodpovedaná rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C 34/13 Monika Kušionová c/a SMART Capital, a.s. zo dňa 10.9.2014, ktorý v prvom výroku uvedeného rozsudku jednoznačne konštatoval, že takýto spôsob mimosúdneho výkonu záložného práva nie je v rozpore s ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách za predpokladu, že vnútroštátna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nestáňuje ochranu práv spotrebiteľa priznaných Smernicou.

49. Podľa rozsudku, ak má byť mimosúdnym výkonom záložného práva postihnutá nehnuteľnosť určená na bývanie spotrebiteľa a jeho rodiny, musí mať spotrebiteľ možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie. V kontexte tohto východiska následne akcentoval tú skutočnosť, že pokiaľ ide o zásadu efektivity, každý prípad, v ktorom sa vynára otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie práva EÚ, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v rámci celého procesného postupu, na jeho priebeh a osobitosti na rôznych stupňoch vnútroštátnych súdov. V danej situácii je podľa Súdneho dvora dôležité stanoviť, a v akom rozsahu by bolo prakticky nemožné alebo nadmerne sťažené pre spotrebiteľa uplatniť ochranu, ktorú priznávajú smernice na ochranu spotrebiteľa. Súdny dvor v súvislosti s realizáciou dobrovoľnej dražby v kontexte ochrany spotrebiteľa poukázal na viaceré vnútroštátne právne prostriedky, ktoré má spotrebiteľ k dispozícii a ktoré považoval za dostatočné. Konkrétne ide o: ustanovenie § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka - oznámenie o začatí výkonu záložného práva dlžníkovi a záložcovi aspoň 30 dní vopred; ustanovenie § 17 zákona o dobrovoľných dražbách - oznámenie o dražbe, jeho obsahové náležitosti a povinné doručovanie a zverejnenie aspoň 30 dní pred začatím dražby; ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách - oprávnenie dotknutej osoby podľa v lehote 3 mesiacov odo dňa príklepu žalobu o neplatnosť dražby, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo ak boli porušené ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách, ustanovenie § 74 a násl. (vtedy platného O.s.p.) - právomoc vnútroštátneho súdu predbežným opatrením dočasne zakázať, resp. obmedziť výkon záložného práva a osobitne akcentoval, že v súlade s ustanovením § 21 ods. 5 zákona o dobrovoľných dražbách súdne rozhodnutie o neplatnosti dražby so spätnou účinnosťou stavia spotrebiteľa takmer do rovnakého postavenia v porovnaní s tým, ktoré mal pôvodne a teda v prípade protiprávnosti dražby neobmedzuje náhradu jeho škody iba na finančnú kompenzáciu.

50. Žalobcovia v replike na stanovisko žalovaného doplnili argumentáciu uvedenú v písomnom vyhotovení žaloby.

51. Podľa žalobcov vykonaním dobrovoľnej dražby reálne hrozí neprimeraný zásah do práva na obydlie a do práva na súkromný život a rodinný život. Týmto konaním by došlo k porušeniu čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V kontexte s týmto článkom žalobcovia dávajú do pozornosti aj rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 13/2000 v spojení s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Stanková proti Slovenskej republike a Paulič proti Chorvátsko. Súdny dvor v týchto judikátoch potvrdil, že akýkoľvek zásah do obydlia je potrebné posudzovať veľmi citlivo a zužujúco s tým, že dotknutá osoba má mať za každých okolností možnosť dovoliť sa ochrany na nezávislom a nestrannom súde. Aplikácia týchto judikátov je o to nevyhnutnejšia, že zásah do vlastníckeho práva žalobcov a ich práva na obydlie by mal vykonať súkromný subjekt, ktorý nepodlieha žiadnej súdnej kontrole, ktorá by v reálnom čase poskytla ochranu týmto právam žalobcov.

52. Článok 21 ods. 3 prvá veta Ústavy SR dovoľuje zákonom zásahy do nedotknuteľnosti obydlia iba vtedy, „keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“. Termín „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“ obsahuje aj dohovor (napríklad v čl. 8 ods. 2, čl. 10 ods. 2), preto bolo potrebné pri jeho výklade a uplatňovaní prihliadať aj na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad rozsudok Gillow, rozsudok Matter § 55 v. Slovenská republika z 5. apríla 1999 § 66).

53. Ústavný súd v súlade s medzinárodným štandardom sa už k tomuto ústavnému termínu „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“ vyjadril vo svojej doterajšej judikatúre (napríklad I. ÚS 33/95, II. ÚS 28/96, PL. ÚS 15/98) tak, že ho možno vysvetliť ako naliehavú spoločenskú potrebu prijať obmedzenie základného práva alebo slobody. Obmedzenie práv a slobôd je nevyhnutné, keď možno konštatovať, že cieľ obmedzenia inak dosiahnuť nemožno. Predpokladom teda je, že obmedzenie je nutné aj v demokratickej spoločnosti.

54. Rovnako ako žalovaný, aj žalobcovia poukázali na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora C-34/13 Monika Kušionová proti Smart Capital body 62 až 66. Z prvého výroku rozhodnutia vyvodili záver, že vnútroštátna úprava umožňujúca vymoženie pohľadávky založenej na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako zabezpečenie pohľadávky, je možné pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

55. K tomu, že právna úprava týkajúca sa dobrovoľných dražieb nadmerne sťažuje ochranu práv spotrebiteľa sa už vyjadril Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. PL. ÚS 23/2014 z 24.9.2014, z ktorého okrem iného vyplýva, že sťaženie následnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dodatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci.

56. Zmluvou o zriadení záložného práva bola zabezpečená pohľadávka žalovaného zo zmluvy o úvere, poskytnutého podľa zákona číslo 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V úverovej zmluve však absentuje údaj podľa § 4 ods. 2 písm. i/ citovaného zákona a to výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Úver je preto podľa § 4 ods. 3 zákona bezúročný a bez poplatkov.

57. Úver žalobcom bol poskytnutý vo výške 10.325,- Eur a žalovaný, v prípade, žeby sa so svojim nárokom obrátil na všeobecný súd, by mal nárok na zaplatenie nesplatenej istiny úveru. V oznámení o začatí realizácie záložného práva z 22.2.2013 žalovaný uvádza, že eviduje pohľadávku vo výške 11.725,29 Eur s príslušenstvom (ku dňu 31.1.2013), čo je jednoznačne viac ako istina poskytnutého úveru. Je preto evidentné, že výkonom záložného práva sa žalovaný snaží obísť zákon o spotrebiteľských úveroch a nárokuje si vyššiu pohľadávku na akú má v skutočnosti nárok. Nejasný je aj účel poplatku za spracovanie zmluvy, ktorý ale nepatrí žalovanému ale spoločnosti Consumer Finance Holding. Na zákonné vyčíslenie pohľadávky je dôvod, prečo má byť žaloba žalobcov úspešná ako prostriedok preventívnej ochrany a nedostať sa do stavu nutnej nápravy protizákonného konania.

58. Naviac od 1.5.2014 bol novelou č. 102/2014 do zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa zavedený § 5b. Z uvedeného ustanovenia vyplýva pre orgán rozhodujúci o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy povinnosť ex - offo prihliadať na premlčanie a nepriznať nárok, ktorý je uplatnený po uplynutí príslušnej premlčacej doby. V tejto súvislosti žalobcovia dávajú do pozornosti vyhlásenie splatnosti úveru zo 4.11.2012 a opäť konštatujú, že vykonaním dražby by došlo k obchádzaniu zákona. Súdby by mali z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie a vzhľadom na to, že žalovaný vyhlásil listom z 4.11.2012 mimoriadnu splatnosť úveru, jeho pohľadávka je premlčaná v celom rozsahu.

59. Na návrh žalobcov a podľa v tom čase platných ustanovení § 102 ods. 1 a § 74 a násl. zákona číslo 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok, Okresný súd Bardejov uznesením zo dňa 6.5.2014 č. k. 5C 61/2014-13, ktoré sa dňa 28.5.2014 stalo právoplatným, nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti: nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie Hažlín, druh stavby rodinný dom, súpisné číslo: XXX na parcele C KN č. XXX/X a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX katastrálne územie Hažlín, parcela C KN XXX/X - orná pôda o výmere 411 m², parcela C KN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 332 m² a parcela CKN XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 88 m², vklad povolený Správou katastra Bardejov pod Z. XXX/XX, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

60. Žaloba žalobcu bola súdu doručená dňa 17.4.2014. Dňom 30.6.2016 stratil účinnosť zákon č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok), ktorý upravoval postup súdu v občianskom súdnom konaní a dňom 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon číslo 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba C.s.p.), ktorým sa upravuje postup súdu v civilnom sporovom konaní od 1.7.2016.

61. Podľa § 470 ods. 1, 2 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

62. Aj keď konanie vo veci bolo začaté pred 1.7.2016, na postup súdu v tomto konaní sa použijú už ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. s tým, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom 1.7.2016, zostávajú zachované.

63. V súlade s ustanovením § 177 ods. 1 C.s.p. súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal žalobcov, ich právneho zástupcu a právneho zástupcu žalovaných.

64. Všetkým predvolaným predvolanie na pojednávanie bolo riadne a včas doručené (§ 111 a § 178 ods. 2 C.s.p.). Na pojednávanie sa nedostavil žalobca v druhom rade, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil. Na pojednávaní neprítomnosť žalobcu v 2. rade ospravedlnila žalobkyňa v 1. rade tým, že žalobca v 2. rade si hľadá prácu, ale súhlasí s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Ostatné predvolané osoby sa na pojednávanie dostavili. Súd preto podľa § 180 C.s.p. rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti žalobcu v 2. rade.

65. Žalobcovia na pojednávaní prehlásili, že trvajú na podanej žalobe s tým, že vo vzťahu k dôvodom sa odvolávajú na obsah žaloby a písomné podanie zo dňa 6.7.2016. Podľa žalobcov vykonaním dobrovoľnej dražby by došlo k neprimeranému zásahu do práv žalobcov a takýto zásah by bol v rozpore jednak s právnym poriadkom SR a tiež s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

66. Žalovaný žalobu žalobcov navrhol z dôvodov uvedených v jeho písomných stanoviskách zamietnuť. Za prvý a najzávažnejší dôvod pre zamietnutie žaloby žalobcov žalovaný považuje formuláciu žalobného petitu. Má zato, že čo do účinkov, by v prípade právoplatnosti žalobe vyhovujúceho rozsudku, znamenal faktické odňatie účinkov záložného práva. Poukázal na skutočnosť, že medzi stranami nebolo sporné, že tak zmluva o úvere, ako aj záložná zmluva, boli platne uzavreté a záväzky z nich naďalej existujú. Žalovaný nesúhlasí s tvrdením žalobcov, že ide o neprimeraný výkon záložného práva. Samotní žalobcovia zvolili záloh ako predmet zabezpečenia. Urobili tak dobrovoľne a vedome.

67. Druhým zásadným argumentom v neprospech žaloby je, že výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám a záväzkom z nich vyplývajúcich, zákonodarcom prikázaný. Prípadné vyhovenie žalobe by tak znamenalo zjavný rozpor s kogentným ustanovením tohto civilného kódexu.

68. Vo vzťahu k rozsudku Kušionová c/a SMART Capital, a.s. uviedol, že toto rozhodnutie žalovaný považuje za významné vo vzťahu k predmetu sporu. Je pravda, že Súdny dvor EÚ sa zaoberal okrem iného aj otázkou obydlija a jeho ochrany, pričom dal veľmi priamočiaru odpoveď, ktorá spočíva v tom, že realizovať záložné právo mimosúdnym spôsobom je možné v prípade, ak má spotrebiteľ k dispozícii dostatok prostriedkov na ochranu práv priznaných Smernicou. V rozhodnutí pritom súd uviedol niekoľko procesných prostriedkov, ktoré má slovenský spotrebiteľ k dispozícii v prípade, že voči nemu je realizovaná dobrovoľná dražba. Je však len na samotnom spotrebiteľovi, aby tieto procesné prostriedky procesnej ochrany uplatnil v súlade s právnym poriadkom príslušného štátu. Žalovaný má zato, že tomu tak nie je v tomto konaní, kde takýto žalobný návrh postačuje a je prípustný nanajvýš ako predbežné opatrenie dočasného charakteru.

69. Dňa 28.5.2009 žalovaný Všeobecná úverová banka, a.s. uzavrela so žalobcami M. B. a L. B. písomnú zmluvu označenú ako Zmluva o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ T.. F. XXXXX-XX, z obsahu ktorej vyplýva, že žalovaný sa v zmluve zaviazal poskytnúť žalobcom úver vo výške 10.000,- Eur oproti záväzku žalovaných poskytnúť peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky a splniť ďalšie záväzky podľa zmluvy a to spoločne a nerozdielne. Úver bol dohodnutý ako bezúčelový s jednorazovým čerpaním dňa 28.5.2009 s ročnou úrokovou sadzbou 8,80 % p.a. fixovanou na 5 rokov, pri RPMN 9,92 %, priemernej RPMN 6,73 % a celkových nákladoch 18.786,60 Eur.

70. Žalobcovia sa zaviazali poskytnutý úver splatiť mesačnými anuitnými splátkami vo výške 110,10 Eur, z toho poistné je 5,73 Eur s prvou splátkou ku dňu 20.6.2009, v počte 180 splátok s lehotou splatnosti 180 kalendárnych mesiacov od poskytnutia úveru, dátumom poslednej splátky 20.5.2014 a so zabezpečením úveru záložným právom k nehnuteľnosti špecifikovanej v záložnej zmluve.

71. Dňa 28.5.2009 žalovaný uzavrel so žalobcami písomnú Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. J. XXXXX-XX podľa §§ 151a až 151md Občianskeho zákonníka, z obsahu ktorej vyplýva, že touto zmluvou sa zriaďuje záložné právo v prospech záložného veriteľa (žalovaný) na záloh uvedený v čl. 3 zmluvy na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa uvedenej v čl. 2 tejto zmluvy (čl. 1 zmluvy). Podľa čl. 2 zmluvy zabezpečenou pohľadávkou je pohľadávka záložného veriteľa (žalovaného) zo zmluvy uzavretej dňa 28.5.2009 so záložcami o poskytnutí Hypo Pôžičky vo výške 10.325,- Eur pod číslom XXXXX-XX a podľa čl. 3 zálohom nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX katastrálne územie Hažlín, druh stavby rodinný dom súpisné číslo XXX postavený na parcele CKN číslo

XXX/X v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX katastrálne územie I., parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako pozemok parcela CKN parcelné číslo XXX/X o výmere 411 m² orná pôda, pozemok parcela CKN parcelné číslo XXX/X o výmere 332 m² zastavané plochy a nádvoria a pozemok 88 m² zastavané plochy a nádvoria v spoluvlastníctve žalobcov v pomere 1 k celku. Hodnota zálohu bola stanovená na základe ohodnotenia programom HYPO dňa 21.5.2009 vo výške 53.500,- Eur.

72. Súd konštatuje, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvy o úvere dňa 28.5.2009 i jej obsah a ani uzavretie zmluvy o zriadení záložného práva toho istého dňa a rovnako tak ani jej obsah v znení vyplývajúcom z kópií týchto zmlúv tvoriacich prílohu žaloby.

73. Rovnako tak medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný ako záložný veriteľ listom zo dňa 4.11.2012 oznámil vyhlásenie splatnosti úveru s tým, že k tomuto dátumu dlh žalobcov bol vo výške 10.210,72 Eur a poplatky a zmluvná pokuta vo výške 390,76 Eur a následne listom zo dňa 22.2.2013 žalovaný oznámil začatie výkonu záložného práva s tým, že výkon záložného práva bude realizovaný formou verejnej dražby. Tieto skutkové tvrdenia neboli tak sporné ani súdu, aj keď strany sporu listiny žalovaného zo dňa 4.11.2012 resp. 22.2.2013 súdu nepredložili (§ 151 ods. 1 C.s.p.).

74. Žalobcovia podanou žalobou sa domáhali nariadiť predbežné opatrenie, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zálohu a po vykonanom dokazovaní rozsudkom uložil rovnakú povinnosť žalovanému, teda zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zálohu podľa Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. J.-XX uzavretej medzi nimi a žalovaným.

75. Návrhu žalobcov na nariadenie predbežného opatrenia bolo súdom vyhovené, čo súd konštatoval už v bode 59 dôvodov tohto rozsudku. Účinky predbežného opatrenia pritom trvajú doposiaľ, lebo súd žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou uložil až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, teda tejto veci.

76. Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. účinný do 1.7.2016) súd predbežné opatrenie nariadil v prípade, ak po začatí konania vo veci samej, bolo potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania (strany sporu). Vychádzajúc z dôvodov uznesenia, súd potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov videl v tom, že už žalovaný ako veriteľ oznámil žalobcom začatie výkonu záložného práva formou verejnej dražby a tak žalovanému nič nebráni, aby k dražbe pristúpil, čím následne môže vzniknúť stav, ktorý by sa ťažko naprával a boli by dotknuté aj práva tretích osôb, najmä vydražiteľa a pritom môže ísť o neplatnú dražbu.

77. Žalobcovia svoj žalobný návrh vo veci samej postavili na rovnakých skutkových tvrdeniach a právnych záveroch, ako návrh na nariadenie predbežného opatrenia a ktoré súd podrobne opísal v bodoch 2 - 24 dôvodov tohto rozsudku. Svoju argumentáciu doplnili v replike na vyjadrenie žalovaného k žalobe (viď bod 51 - 58 dôvodov rozsudku).

78. Z pomerne rozsiahlej argumentácie žalobcov v žalobe možno vyvodiť záver, že žalobcovia svojho žalobného nároku sa domáhajú z dôvodu nimi tvrdenej absolútnej neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

79. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

80. Dôvody absolútnej neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva tak, ako sú prezentované žalobcami možno zhrnúť do dvoch okruhov: a/ rozpor úpravy záložného práva v zmysle úpravy podľa § 151a a násl. Občianskeho zákonníka s princípmi práva Európskej únie, b/ neoprávnený zásah inštitútu dobrovoľnej dražby do ústavných práv záložného dlžníka, najmä do jeho práva na ochranu obydlia.

81. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka v znení ku dňu 28.5.2009, t. j. ku dňu uzavretia zmlúv medzi žalobcami a žalovaným, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

82. Podľa § 151b Občianskeho zákonníka v rovnakom znení, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivito, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

83. Podľa § 151c Občianskeho zákonníka v tom istom znení, záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná. Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

84. Podľa § 151d Občianskeho zákonníka v znení ku dňu 28.5.2009, záloh môže byť vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor, ktoré sú prevoditeľné, ak zákon neustanovuje inak. Záloh môže byť aj súbor vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, podnik alebo časť podniku, alebo iná hromadná vec. Záložné právo sa vzťahuje na záloh, jeho súčasť, plody a úžitky a príslušenstvo, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje alebo zákon neustanovuje inak. Na plody a úžitky sa záložné právo vzťahuje až do ich oddelenia od zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak. Záložné právo možno zriadiť na vec, byt a na nebytový priestor vo vlastníctve záložcu, alebo na právo a na inú majetkovú hodnotu, ktoré patria záložcovi. Záložné právo možno zriadiť aj na vec, právo, inú majetkovú hodnotu, byt alebo nebytový priestor, ktorý záložca nadobudne v budúcnosti, a to aj vtedy, ak vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor vzniknú v budúcnosti alebo ktorých vznik závisí od splnenia podmienky. Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložným právom zriadeným na niekoľko samostatných zálohov. Akákoľvek dohoda zakazujúca zriadiť záložné právo je neúčinná voči tretím osobám.

85. Podľa § 151e Občianskeho zákonníka v znení k uvedenému dňu, na vznik záložného práva sa vyžaduje jeho registrácia v Notárskom centrálnom registri záložných práv (ďalej len „register záložných práv“) zriadenom podľa osobitného zákona, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo k niektorým veciam, právam alebo k iným majetkovým hodnotám ustanoveným osobitným zákonom vzniká jeho registráciou v osobitnom registri, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností podľa odseku 2 alebo ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri podľa odseku 3 (ďalej len „registrácia v osobitnom registri“), nepodlieha registrácii v registri záložných práv podľa tohto zákona. Záložné právo na hnutelnú vec vzniká jej odovzdaním záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy, ak sa na tom záložca a záložný veriteľ dohodli. Takto vzniknuté záložné právo môže byť kedykoľvek počas trvania záložného práva registrované v registri záložných práv; ak sa zmluva o zriadení záložného práva neuzatvorila v písomnej forme, vyžaduje sa písomné vyhotovenie potvrdenia o obsahu zmluvy podpísané záložcom a záložným veriteľom pred registráciou záložného práva.

86. Podľa § 151j Občianskeho zákonníka v znení k rovnakému dňu, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premĺčaná. Akákoľvek dohoda uzatvorená pred splatnosťou pohľadávky zabezpečenej záložným právom, na ktorej základe sa záložný veriteľ môže uspokojiť tým, že nadobudne vlastnícke právo k veci, bytu alebo nebytovému priestoru, alebo iné právo a inú majetkovú hodnotu, na ktoré je zriadené záložné právo, je neplatná, ak zákon neustanovuje inak. Ak je na zabezpečenie tej istej pohľadávky zriadené záložné právo k viacerým

samostatným zálohom, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z ktoréhokoľvek z nich, ktorý postačuje na uspokojenie pohľadávky, inak zo všetkých zálohov. Ak je zálohom podnik alebo jeho časť, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia z podniku alebo z jeho časti ako celku, iba ak záložné právo vzniklo ku všetkým súčastiam podniku alebo k jeho časti.

87. Podľa § 151l Občianskeho zákonníka v znení ku dňu 28.5.2009, začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu. Po oznámení o začatí výkonu záložného práva nesmie záložca bez súhlasu záložného veriteľa záloh previesť. Porušenie zákazu nemá účinky voči osobám, ktoré nadobudli záloh od záložcu v bežnom obchodnom styku v rámci predmetu podnikania záložcu okrem prípadu, keď nadobúdateľ vedel alebo vzhľadom na všetky okolnosti mohol vedieť, že sa začal výkon záložného práva. Záložný veriteľ má voči záložcovi právo na úhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

Ak je záložné právo zapísané v katastri nehnuteľností, záložný veriteľ je povinný jedno vyhotovenie oznámenia o začatí výkonu záložného práva zaslať príslušnej správe katastra nehnuteľností, ktorá začatie výkonu záložného práva vyznačí v katastri nehnuteľností.

88. Podľa § 151m Občianskeho zákonníka v znení k uvedenému dňu, predať záloh spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe môže záložný veriteľ najskôr po uplynutí 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Ak je záložné právo registrované v registri záložných práv a deň registrácie začatia výkonu záložného práva v registri záložných práv je neskorší, ako deň oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi a ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, 30-dňová lehota začína plynúť odo dňa registrácie začatia výkonu záložného práva v registri záložných práv. Záložca a záložný veriteľ sa môžu po oznámení o začatí výkonu záložného práva dohodnúť, že záložný veriteľ je oprávnený predať záloh spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe aj pred uplynutím lehoty podľa odseku 1. Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva s cieľom uspokojiť svoju pohľadávku spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva, môže kedykoľvek počas výkonu záložného práva zmeniť spôsob výkonu záložného práva a predať záloh na dražbe alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov. Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o zmene spôsobu výkonu záložného práva. Záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú v zmluve o zriadení záložného práva. Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu u seba. Osoba, ktorá má počas výkonu záložného práva záloh u seba, je povinná zdržať sa všetkého, čím by sa hodnota zálohu zmenšila, okrem bežného opotrebovania. Pri výkone záložného práva koná záložný veriteľ v mene záložcu. Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o priebehu výkonu záložného práva, najmä o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu mať vplyv na cenu zálohu pri jeho predaji. Ak sa v zmluve o zriadení záložného práva dohodne, že záložný veriteľ je oprávnený predať záloh iným spôsobom ako na dražbe, záložný veriteľ je povinný pri predaji zálohu postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu. Záložný veriteľ je povinný podať záložcovi písomnú správu o výkone záložného práva bez zbytočného odkladu po predaji zálohu, v ktorej uvedie najmä údaje o predaji zálohu, hodnotu výťažku z predaja zálohu, o nákladoch vynaložených na vykonanie záložného práva a o použití výťažku z predaja zálohu. Náklady vynaložené v súvislosti s výkonom záložného práva je záložný veriteľ povinný preukázať. Ak výťažok z predaja zálohu prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, záložný veriteľ je povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu hodnotu výťažku z predaja, ktorá prevyšuje zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

89. Podľa § 151 md Občianskeho zákonníka v znení k rovnakému dňu, záložné právo zaniká
a) zánikom zabezpečenej pohľadávky,

- b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje,
- c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva,
- d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené,
- e) vrátením vecí záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním vecí,
- f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom,
- g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom,
- h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu,
- i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

Po zániku záložného práva sa vykoná výmaz záložného práva z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri; výmaz sa vykoná ku dňu uvedenému v žiadosti na výmaz záložného práva, najskôr však ku dňu zániku záložného práva. Záložný veriteľ je povinný podať žiadosť o výmaz záložného práva bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva; ustanovenia § 151g ods. 2 až 4 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20090101.html>> sa použijú primerane. Ak bolo zrušené záložné právo rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, vykoná sa výmaz na základe rozhodnutia príslušného súdu alebo správneho orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o zrušení záložného práva. Žiadosť o výmaz záložného práva je oprávnený podať aj záložca; záložca je povinný žiadosť doložiť písomným potvrdením o splnení záväzku alebo inou listinou preukazujúcou zánik záložného práva vystavenou záložným veriteľom. Ak je zálohom hnutelná vec a záloh bol podľa zmluvy o zriadení záložného práva odovzdaný záložnému veriteľovi, záložný veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva záloh vrátiť záložcovi.

90. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami žalovaný so žalobcami dňa 28.5.2009 uzavrel písomnú zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov so zámerom zabezpečiť pohľadávku žalovaného, ktorá mu vznikla poskytnutím úveru na základe nimi uzavretej úverovej zmluvy.

91. Ako vyplýva z kópie zmluvy o zriadení záložného práva, dňa 15.6.2009 Správa katastra Bardejov záložné právo, podľa zmluvy zo dňa 28.5.2009, zapísala pod číslom Z. XXX/XXXX do katastra nehnuteľností a tak dňom zápisu a podľa § 151c ods. 2 Občianskeho zákonníka záložné právo v zmysle zmluvy o jeho zriadení, vzniklo.

92. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobcovia svoj záväzok, úver poskytnutý žalovaným splácať splátkami vo výške 110,10 Eur so splatnosťou prvej splátky dňa 20.6.2009 a potom vždy k 20. dňu v mesiaci, porušili, podľa žalobcov z dôvodu, že sa dostali do zlej finančnej situácie. Žalovaný preto ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť svojej pohľadávky, čo žalobcom oznámil listom zo dňa 4.11.2012.

93. Žalobcovia v konaní nespochybňujú právo žalovaného ako veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť jeho pohľadávky z úveru a ani jeho právo domáhať sa voči ním úhrady jeho pohľadávky. Z obsahu písomných podaní žalobcov, včítane ich žaloby a ich prednesov na pojednávaní, nemožno podľa súdu vyvodiť ani záver, žeby žalobcovia spochybňovali obsah zmluvy o zriadení záložného práva, ktorú uzavreli so žalovanými. Napriek uvedenému žiadajú súd uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, teda zdržať sa výkonu práva, ktoré žalovaný chce uplatniť pre úhradu svojej pohľadávky voči žalobcom a ktoré právo podľa žalovaného, mu vyplýva zo zmluvy uzavretej so žalobcami a citovaných zákonných ustanovení.

94. Záložné právo z vecnoprávneho hľadiska pôsobí proti každému, avšak má akcesorickú povahu, čo znamená, že je naviazané na existenciu pohľadávky, ktorú má zabezpečovať. Záložné právo teda predpokladá existenciu platne vzniknutej pohľadávky, ku ktorej je právom akcesorickým a bez ktorej nemôže existovať. Obsahom záložného práva je potom oprávnenie záložného veriteľa, aby dlžníkom ponúknutý záloh zabezpečoval jeho pohľadávku až do jej splnenia a v prípade, že pre neplnenie si zmluvných povinností dlžníkom sa stane pohľadávka zročnou, svoju pohľadávku zo zálohu uspokojil. Záložné právo má tak zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu.

95. Medzi stranami vznik pohľadávky žalovaného voči žalobcom nebol sporný, keď žalobcovia poskytnutie úveru žalovanému nepopreli. Poskytnutím peňažných prostriedkov žalovaným na dočasné užívanie žalobcom vo forme úveru, žalovanému vznikla voči žalobcom pohľadávka, čím boli splnené podmienky pre uzavretie záložnej zmluvy na zabezpečenie tejto pohľadávky.

96. Žalobcovia v žalobe namietajú platnosť záložnej zmluvy dôvodiac, že záložná zmluva obsahuje možnosť výkonu záložného práva aj mimosúdne a tak najmenej v tejto časti je zmluva podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Slovenský právny poriadok na rozdiel od vyspelejších demokracií, dovoľuje vykonať záložné práva bez schválenia súdu či iného nezávislého tribunálu (§ 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka). Takáto právna úprava, podľa žalobcov, odporuje princípom práva Európskej únie. Na podporu svojho tvrdenia poukázali na viaceré rozhodnutia Európskeho súdneho dvora i Európskeho súdu pre ľudské práva (podrobnejšie pozri časť dôvodov tohto rozsudku bod 2 - 24).

97. Žalovaný záver žalobcov o neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva odmieta a to z viacerých dôvodov, podrobnejšie uvedených v bodoch 25 - 49 dôvodov tohto rozsudku. Vo svojej argumentácii akcentoval predovšetkým závermi rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 10. septembra 2014 vo veci C 34/13 Monika Kušionová c/a SMART Capital, a.s. Podľa žalovaného v označenom rozsudku sa nachádza hĺbková analýza prípustnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v kontexte Smerníc zameraných na ochranu spotrebiteľa.

98. Stanovisku žalobcov o rozpore úpravy záložného práva podľa ustanovení § 151a a násl. Občianskeho zákonníka s princípmi práva Európskej únie nie je možné prisvedčiť a to napriek tomu, že viaceré súdy vo svojich doterajších rozhodnutiach obdobnú argumentáciu akceptovali, čoho dôkazom sú aj rozhodnutia súdov Slovenskej republiky predložené žalobcami v tomto spore (napríklad rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 2.10.2015 č. k. 20C 28/2015-106, rozsudok toho istého súdu zo dňa 19.12.2014 č. k. 20C 182/2014-58, rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 23.3.2015 č. k. 2C 64/2014-138 a iné).

99. Súlad právnej úpravy záložného práva podľa § 151a a násl. Občianskeho zákonníka včítane práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia svojej zabezpečenej pohľadávky dobrovoľnou dražbou zálohu, ktorým bola rovnako, ako v súdenom prípade, nehnuteľnosť slúžiaca na bývanie, bol predmetom prejudiciálneho konania pred Európskym súdnym dvorom vo veci C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital, a.s. začatého na návrh Krajského súdu v Prešove.

100. Na otázku, či Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu sa majú vykladať vo svetle článku 38 (Charty) v tom zmysle, že je s nimi v rozpore právna úprava členského štátu, ako je ustanovenie § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok vykonaním záložného práva na nehnuteľný majetok spotrebiteľa bez posúdenia zmluvných podmienok súdom napriek existencii sporu v otázke, či nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku, Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku zo dňa 10.9.2014 zaujal stanovisko, podľa ktorého ustanovenia uvedenej Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna úprava, ako je úprava dotknutá vo veci samej, umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto Smernica, čo ale overiť prináleží vnútroštátnemu súdu.

101. Vo svetle tohto stanoviska súd preto zisťoval, či úprave záložného práva v ustanoveniach § 151a Občianskeho zákonníka a na ňu sa viažuca úprava dobrovoľnej dražby v zmysle zákona číslo 527/2002 Z.z. poskytujú pre spotrebiteľov dostatok právnych prostriedkov, ktorými môžu uplatniť svoje práva na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle Smernice i vnútroštátnej úpravy.

102. Už v predchádzajúcej časti tohto rozsudku súd konštatoval, že záložné právo upravené ustanovením § 151a a násl. Občianskeho zákonníka nemá iba zabezpečovaciu ale aj uhradzovaciu funkciu. Svedčí o tom ustanovenie § 151j Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak pohľadávka

zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva, v rámci ktorého sa môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona. Týmto osobitným zákonom je zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Tento spôsob uspokojenia v súdenom prípade zvolil aj žalovaný.

103. V prípade dobrovoľnej dražby v zmysle úpravy zákonom č. 527/2002 Z.z. ide o mimosúdny výkon záložného práva, čo znamená, že dražba zálohu je realizovaná bez súdnej kontroly. Výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou bez priamej súdnej kontroly však neznamená, že záložný dlžník a to aj v prípade, ak ide o spotrebiteľa ako vo veci samej, je zbavený akejkolvek súdnej ochrany ako to tvrdia žalobcovia. V priebehu konania o mimosúdnom výkone záložného práva záložný dlžník môže sa obrátiť na súd s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 324 a násl. Zákona číslo 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok) a podľa právneho stavu do 1.7.2016 s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 74 a násl. Zákona číslo 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok), čo nakoniec žalobcovia aj využili a súd, ako to vyplýva z uznesenia Okresného súdu Bardejov zo dňa 6.5.2014 č.k. 5C 61/2014-13 na ich návrh žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnej dražby až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

104. Súd je pritom toho názoru, že inštitút neodkladného opatrenia, v zmysle § 324 a násl. C.s.p. (do 1.7.2016 inštitút predbežného opatrenia v zmysle §§ 74 a 102 O.s.p.) je dostatočne účinným prostriedkom, ktorým záložný veriteľ môže zabrániť v uskutočnení dražby ako to nakoniec konštatuje aj Európsky súdny dvor v citovanom rozhodnutí (bod 60). Na tomto konštatovaní nič nemení skutočnosť, že ide o dočasné opatrenie, lebo záložný dlžník návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia docielí súdnu kontrolu nielen zmluvy o zriadení záložného práva, ale tiež zmluvy o poskytnutí úveru a v závislosti od výsledku tejto kontroly môže sa kvalifikovane rozhodnúť, či využije ďalšie inštitúty súdnej ochrany, ktoré mu poskytuje vnútroštátne právo ako spotrebiteľovi, napríklad určovaciu žalobu alebo žalobu na plnenie.

105. Ak predbežné opatrenie podľa § 74 resp. § 102 O.s.p. podľa stavu do 1.7.2016 a neodkladné opatrenie podľa § 324 a násl. C.s.p. - po 1.7.2016 sa javí ako jediný účinný a efektívny prostriedok na ochranu spotrebiteľa v postavení záložného dlžníka pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v čase začatia tohto sporu, prijatím zákona č. 106/2014 Z.z., ktorým, okrem iného, s účinnosťou od 1.6.2014 došlo k zmene zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, postavenie spotrebiteľa ako záložného dlžníka sa výrazne posilnilo.

106. Podľa § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. v znení po 1.6.2014, v prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu okrem prípadu, ak dôvody neplatnosti dražby súvisia so spáchaním trestného činu a zároveň ide o dražbu domu alebo bytu, v ktorom má predchádzajúci vlastník predmetu dražby v čase príklepu hlásený trvalý pobyt podľa osobitného predpisu; v tomto prípade je možné domáhať sa neplatnosti dražby aj po uplynutí tejto lehoty.

107. Podľa § 36b ods. 1 citovaného zákona, dražby, o ktorých vykonaní bola uzavretá zmluva pred 1. júnom 2014, sa dokončia podľa predpisov účinných od 1. júna 2014.

108. Ustanovenie § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. umožňuje tomu, kto spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo ak boli porušené ustanovenia zákona o dobrovoľnej dražbe a bol dotknutý na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Aj keď právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu, v prípade, ak dôvody neplatnosti dražby súvisia so spáchaním trestného činu a zároveň ide o dražbu domu alebo bytu, v ktorom má predchádzajúci vlastník predmetu dražby v čase príklepu hlásený trvalý pobyt podľa osobitného predpisu, neplatnosti dražby je možné sa domáhať aj po uplynutí tejto lehoty.

109. Účastníkmi súdneho konania o neplatnosť dražby sú pritom navrhovateľ dražby, dražobník, vydražiteľ, predchádzajúci vlastník a dotknutá osoba, pričom ak súd určí dražbu za neplatnú, účinky príklepu zanikajú ku dňu príklepu (§ 21 ods. 4 a 5 zákona o dobrovoľných dražbách).

110. Z uvedeného je zrejmé, že primerane aktívny a bdely spotrebiteľ má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii dostatočne efektívne prostriedky pre prípad ochrany či ohrozenia svojich spotrebiteľských práv v procese realizácie mimosúdneho výkonu záložného práva záložným veriteľom.

111. Vo svetle uvedeného súd potom nemohol akceptovať stanovisko žalobcov, že právna úprava záložného práva v ustanovení § 151a a násl. Občianskeho zákonníka a na ňu sa viažuca úprava dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z. je podľa stavu ku dňu meritórneho rozhodnutia súdu o žalobe žalobcu, z ktorého súd bol podľa § 217 ods. 1 C.s.p. vychádzať, odporuje princípom Európskej únie, prípadne základným zásadám demokratickej spoločnosti.

112. V zmysle zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej dňa 28.5.2009 medzi žalobcami a žalovaným, žalobcovia ako záloh ponúkli nehnuteľnosti v ich vlastníctve, slúžiace na bývanie žalobcov. Strata rodinného obydľia, podľa žalobcov, vážne ohrozí nielen ich práva, ale uvedie rodinu žalobcov do osobitne citlivej situácie. Strata obydľia ako následok mimosúdneho výkonu záložného práva, bola druhým okruhom dôvodovo, ktorými žalobcovia odôvodňovali svoj žalobný návrh.

113. Strata rodinného obydľia môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa, ale aj viesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie. Strata bývania je jedným z najväznejších zásahov do práva na rešpektovanie obydľia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie. Takýto postulát vyplýva aj z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad rozsudky EŠLP *McCanu v. Spojené kráľovstvo* číslo 19009/04, § 50 a *Rousk v. Švédsko* číslo 27183/04, § 137).

114. V práve Európskej únie predstavuje právo na obydľie základné právo zaručené článkom 7 Charty Európskej únie. Právo na obydľie ako súčasť základných práv a slobôd chráni aj Ústava Slovenskej republiky vo svojom článku 21, pričom zásahy do nedotknuteľnosti obydľia pripúšťa iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné (článok 21 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

115. Význam ochrany tohto práva akcentuje aj Európsky súdny dvor vo svojom, už predtým týmto súdom citovanom rozsudku zo dňa 10.9.2014 vo veci C-34/13 *Kušionova v. SMART Capital, a.s.* (bod 62). Zároveň však dodáva, že „pokiaľ ide o dôsledky, ktoré pre spotrebiteľa a jeho rodinu spôsobuje vystaňovanie z obydľia predstavujúceho ich hlavné bydlisko, Súdny dvor už zdôraznil dôležitosť toho, aby príslušný súd disponoval predbežnými opatreniami umožňujúcimi prerušenie, prípadne zmarenie protiprávneho konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou v prípade, keď je prijatie takýchto opatrení potrebné na zabezpečenie efektivity ochrany zaručenej Smernicou 93/13/EHS odkazom na jeho rozsudok *Aziz*, EU:C:2013:164, bod 59.

116. Z uvedeného vyplýva, že strata bývania je jedným z najzávažnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydľia a každý, komu takýto zásah hrozí, musí mať možnosť primeranosť takého opatrenia predložiť na súdnu kontrolu.

117. Právo na nedotknuteľnosť obydľia však nemôže znamenať záruku na zotrvanie v určitom obydľí. Toto právo nie je možné interpretovať v rovine nároku na byt. Garancia práva na zotrvanie v obydľí za každých okolností nevyplýva ani z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, keď napríklad tento súd vo veci *Baretto proti Portugalsku* vo svojom rozsudku zo dňa 21.11.1995 č. 18072/91 § 24 uviedol, že efektívna ochrana súkromného života nemôže ísť tak ďaleko, aby zaisťovala každej rodine vlastný domov. V zhode so žalovaným (pozri bod 47 týchto dôvodov) aj podľa súdu Ústava SR nepriznáva právo na konkrétne obydľie, ale poskytuje ochranu pred neprimeraným zásahom do nedotknuteľnosti obydľia.

118. Nakoniec aj samotní žalobcovia napriek výraznej akcentácii ich práva na ochranu obydľia a práva na súkromný a rodinný život s poukazom na viaceré rozhodnutia či už Ústavného súdu Slovenskej republiky alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, netvrdili absolútny zákaz zásahu do týchto práv. Možno konštatovať, že žalobcovia v zhode so závermi Súdneho dvora EÚ v jeho rozsudku vo veci *Kušionová v. SMART Capital, a.s.* zásah prípadne obmedzenie práva na obydľie pripúšťať za podmienky, že dotknutá osoba má za každých okolností možnosť dovolať sa ochrany na nezávislom a nestrannom súde.

119. Takéto stanovisko, ktoré, ako to už súd konštatoval, je v zhode so závermi Súdneho dvora EÚ vo veci C-34/13 Kušionová v. SMART Capital, a.s., zastáva aj procesný súd. Dodáva pritom, že žalobcovia disponovali a disponujú dostatočne efektívnymi prostriedkami na ochranu svojich práv aj v rovine práv na ochranu obydlija a to v podobe návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 324 a násl. C.s.p., ako prostriedku preventívnej ochrany a žaloby podľa § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, ako prostriedku reparácie neprimeraného zásahu.

120. Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že zmluva o zriadení záložného práva, uzavretá medzi žalobcami a žalovaným, nemôže byť postihnutá neplatnosťou podľa § 39 Občianskeho zákonníka ani z dôvodu, že ako záloh bola použitá nehnuteľnosť slúžiaca na bývanie žalobcov, ktorá v rámci výkonu záložného práva môže byť predmetom dražby postupom podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Možnosť zriadiť záložné právo na nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie záložného dlžníka a v prípade splnenia zákonných podmienok jej dražba postupom podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách nevylučuje vnútroštátna právna úprava, včítane Ústavy Slovenskej republiky, ani právo Európskej únie, ako to vyplýva z dôvodov tohto rozsudku bod 112-120 a je v súlade aj s najnovšou judikatúrou Súdneho dvora EÚ.

121. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani námietka žalobcov o nepomere výšky pohľadávky zabezpečenej záložným právom a ceny zálohu, lebo aj vo vzťahu k tejto námietke platí už súdom uvedené, t. j. že žalobcovia disponujú dostatočne efektívnym inštitútom na ochranu svojich práv v podobe žaloby podľa § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z.

122. Na tomto mieste sa však žiada uviesť, že aj keď súd je v zmysle vnútroštátnej úpravy, ale tiež Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo zákona povinný poskytnúť spotrebiteľovi v rámci súdneho konania ochranu z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, konať aktívne a nezávisle od samotných zmluvných strán pri dodržiavaní zásady efektivity, no nemôže v plnej miere nahradiť úplnú nečinnosť samotného spotrebiteľa.

123. Záverom súd považuje za potrebné zaoberať sa zásadným argumentom žalovaného pre zamietnutie žaloby žalobcov, ktorým je neprípustná formulácia petitu žaloby žalobcov z hľadiska hmotnoprávneho i procesnoprávneho. S odkazom na argumentáciu žalovaného podrobne uvedenú v jeho písomnom podaní zo dňa 13.5.2016 a na pojednávaní dňa 10.8.2016 súd konštatuje, že sa s touto argumentáciou stotožňuje. Aj podľa názoru súdu, by v prípade rozhodnutia podľa žalobného návrhu došlo k faktickému odňatiu účinkov záložného práva a popretiu tohto inštitútu v zmysle jeho úpravy v ustanovení § 151a a násl. Občianskeho zákonníka. Takéto rozhodnutie by bolo rovnaké v zásadnom rozpore s ustanovením § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka.

124. Z dôvodov skôr uvedených súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol. Dôvody, pre ktoré žalobu žalobcov zamietol ho pritom vedú k záveru, že nie je potrebné sa zaoberať ďalšími či už skutkovými alebo právnymi dôvodmi produkovanými či už žalobcami alebo žalovaným.

125. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 C.s.p. v spojení s § 257 C.s.p. Žalovaný bol v spore v celom rozsahu úspešný, preto podľa zásad § 255 C.s.p. mu patrí voči žalobcom náhrada trov konania. Vzhľadom však na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré súd vidí v tom, že v čase začatia sporu judikatúra súdov Slovenskej republiky v obdobných prípadoch sa prikláňala k záverom prezentovaným žalobcami v žalobe a k zmene rozhodovacej praxe došlo až na základe rozsudku Súdneho dvora zo dňa 10.9.2014 vo veci C-34/13 Kušionová v. SMART Capital, a.s. a novelizácii ustanovenia § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách zákonom číslo 106/2014 Z.z. zo dňa 1.4.2014 účinného od 1.6.2014, t. j. v priebehu tohto sporu. Súd preto náhradu trov konania výnimočne podľa § 257 C.s.p. stranám nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti

uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.).

V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.